

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4583/23
4.10.2023. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Вуковић, председника већа, Станиславе Митровић и Татјане Лемајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., као правног следбеника сада пок. ББ, коју заступа пуномоћник адвокат Александер Килибарда из Београда, Булевар Арсенија Чарнојевића бр. 19/17, против туженог ВВ из ..., кога заступа пуномоћник адвокат Душан Јаковљевић из Београда, Косте Главинића бр. 25, ради дуга, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 7534/21 од 11.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 04.10.2023. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 7534/21 од 11.10.2022. године у делу става првог изреке којим је тужени обавезан да тужиљи исплати износ од 15.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као и у ставу трећем изреке, па се жалба туженог у наведеном делу **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 7534/21 од 11.10.2022. године у преосталом делу става првог изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиљи на износ од 15.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, исплати камату по стопи прописаној Законом о затезној камати почев од 10.05.2017. године као дана подношења тужбе па до исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати износ од 15.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по стопи према Закону о затезној камати почев од 10.05.2017.

године као дана подношења тужбе па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати износ од 239.070,00 динара, са затезном каматом од извршности пресуде па до исплате.

Наведену пресуду жалбом је побијао тужени, и то у целини из свих законских разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама прописаним чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/2011 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У спроведеном поступку првостепени суд није учинио ниједну битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Истицањем да је судија која је донео првостепену пресуду, своју одлуку засновао само на исказима ранијег тужиоца и његове супруге сада тужилце којима је безрезервно поверовао, без “релевантног писаног доказа” о измишљеној позајмици, као и без сведока као објективних трећих лица, чиме је довео у сумњу непристрасно поступање, тужени осим на погрешну оцену доказа, указује и на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1 ЗПП која постоји, поред осталог, ако је судио судија који је по закону морао бити изузет.

Према одредби члана 67 став 2 ЗПП, судија може да буде изузет ако постоје околности које доводе у сумњу његову непристрасност (изузеће). Изузеће према одредби члана 69 став 1 ЗПП могу да траже и странке, али је према одредби члана 69 став 2 истог закона странка дужна да поднесе захтев чим сазна да постоје околности за изузеће, а најкасније до закључења расправе пред првостепеним судом, а ако није било расправљања, до доношења одлуке. Међутим, с обзиром да тужени до закључења главне расправе није подносио захтев за изузеће, те да околности које тужени у жалби истиче не представљају околности које доводе у сумњу непристрасност судије већ примену правила о слободној оцени доказа из члана 8 ЗПП, тужени неосновано истиче битну повреду одредаба парничног поступка из ових разлога.

У поступку пред првостепеним судом је утврђено да су ранији тужилац сада пок. ББ и тужени били пашенози који су међусобно пословно сарађивали у вези откупа воћа пре више од десет година преко својих привредних друштава “...”... –... чији је оснивач и директор био сада пок. ББ, и ..., чији је оснивач и директор овде тужени. Тужени је од сада пок. ББ тражио на зајам износ од 15.000 евра и овај новчани износ дана 16.08.2013. године сада пок.ББ предао је туженом у присуству сада тужилце АА, своје супруге, као и супруге туженог. С обзиром на њихове породичне и пословне односе, приликом предаје новца није сачињена признаница као потврда о пријему новца, нити писани уговор о зајму. Уговорени рок враћања зајма био је за две недеље од тренутка позајмице, међутим, тужени није вратио позајмљени новац у овом року, док сада пок. ББ по истеку рока није тражио враћање зајма с обзиром да му овај новац није био неопходан. Када му је у марту 2014. године сада пок.ББ тражио да врати новац, тужени је рекао да нема готовину, већ да може да му новац пребаци са текућег рачуна своје фирме на текући рачун фирме пок. ББ, што је привредно друштво туженог и

учинило дана 29.03.2014. године тако што је уплатило на рачун привредног друштва пок.ББ износ од 1.500.000,00 динара.

Након што се тужени развео од своје супруге, тужиљине сестре, дошло је до прекида њихових породичних односа, те је привредно друштво туженог ..., ..., поднело тужбу против привредног друштва сада пок. ББ ..., Привредном суду у Београду дана 22.07.2017. године ради враћања позајмице у износу од 1.500.000,00 динара, те је правноснажном пресудом Привредног суда у Београду П 849/17 од 03.04.2017. године, обавезано привредно друштво сада пок. ББ да привредном друштву овде туженог на име дуга исплати износ од 1.500.000,00 динара са затезном каматом почев од 18.03.2015. године па до исплате, који износ је привредно друштво туженог и наплатило од привредног друштва сада пок. ББ.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд утврдио је потпуно и поуздано на основу доказа које је правилно ценио применом одредбе члана 8 ЗПП. Жалбом туженог чињенично стање није доведено у сумњу, нити су истицане нове чињенице нити предлагани нови докази у смислу члана 372 став 1 ЗПП.

У том смислу, неосновано се жалбом туженог указује на погрешну оцену доказа. Оцена доказа прописана наведеном одредбом закона подразумева одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази, већ препушта суду савесну и брижљиву оцену доказа. Према специфичностима конкретног случаја и резултатима конкретног истраживања, суд слободно без формалних ограничења, цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним односно недоказаним чињеницама. Због тога тужени без основа истиче да чињенично утврђење постојања уговорног односа између сада пок. ББ и туженог по основу уговора о зајму, не произлази с обзиром на изостанак исправа које би потврдиле постојање дуга, и без сведочења од стране “објективних трећих лица”, која би наводе брачног пара ... и потврдила. Међутим, непостојање исправа није услов за утврђење постојања уговорног односа између сада пок. ББ и туженог код чињенице, коју правилно има у виду и првостепени суд, да је уговор о зајму неформалан уговор који настаје моментом постизања сагласности воља уговорних страна о битним елементима уговора, те да је предајом новца сада пок.ББ као зајмодавац испунио своју уговорну обавезу, а да тужени као зајмопримац своју уговорну обавезу која се односи на враћање зајма није извршио. Искazi ранијег тужиоца сада пок. ББ и сада тужиље АА саслушане у својству сведока у време док је поступак вођен по захтеву тужиоца сада пок. ББ, били су сагласни или су се међусобно допуњавали, док недоследности и противречности у њиховим исказу на које тужени указује у жалби, нема. Тужиља АА приликом саслушања, није негирала да су привредно друштво сада њеног пок. супруга ББ и привредно друштво туженог били у пословном односу, већ да њен сада пок. супруг и тужени нису имали пословни однос и да из тог односа њен супруг дугује туженом, с обзиром на тврдње туженог истакнуте у исказу по коме је сада пок. ББ дуговао туженом. Да није дуговао туженом потврдио је у свом исказу и сада пок. ББ саслушан као тужилац, те да је тужени истом позајмио новац само на име капаре за куповину аутомобила у чему су искази ових лица били у свему сагласни супротно наводима жалбе туженог.

Нису основани жалбени наводи туженог којима он у ствари врши анализу изведених доказа, нарочито исказа саслушаних сведока и којима на свој начин интерпретира чињенично стање. Сведоци саслушани у овом поступку према правилном закључку првостепеног суда нису имали сазнања о битним чињеницама које се тичу позајмице износа од 15.000 евра, док чињеница да тужени није био у неком финансијском проблему (како то произилази из исказа сведока ГГ), није од значаја посебно ако се има у виду да непостојање финансијских проблема на страни туженог, супротно наводима жалбе туженог, не произилази из исказа осталих саслушаних сведока и то ДД, који је у свом исказу навео да му није познато да ли је тужени имао финансијских проблема и да ли је позајмљивао новац као ни из исказа сведока ВВ који се на исти начин изјаснио.

С друге стране, правилно првостепени суд оцењује исказ туженог као неуверљив у погледу чињенице да му сада пок. ББ није позајмио новчани износ од 15.000 евра. Тужени у свом исказу тенденциозно инсистира на пословној сарадњи њихових фирми, те по том основу свакодневне међусобне предаји новца с обзиром да је сада пок. ББ вршио транспорт робе, те да је сада пок. ББ туженом увече враћао остаток новца који није потрошио, у ком смислу је даље навео и да “ако је он мени учинио позајмицу како је он данас рекао, онда сам ја њему вршио свакодневне позајмице у том периоду”. Потпуно је неуверљиво његово даље објашњење у исказу да му је тог дана 16.08.2013. године, сада пок. ББ предао одређени новчани износ, који при том не може да определи колики је, али сигурно зна да није онај који се тужбом тражи, али и да му је у том моменту сада пок. ББ био дужан 62.000 евра, те да не може постојати позајмица уколико “неко неком дугује неки новац”, јер “мора да измири претходни дуг, па да онда евентуално може да ми понуди новац, јер је све ово враћање његовог дуга”. Тужени на овај начин није негирао јасно и несумњиво постојање дуга по основу уговора о зајму који је предмет спора, већ неосновано сматра да због неког претходног пословног односа он није у обавези да му врати новац.

Тужени у жалби истиче да је нелогично да се договара враћање дуга преко фирми уплатом износа од 1.500.000,00 динара, с обзиром да је овај новчани износ по средњем курсу на тај дан нижи за нешто више од 2.000 евра од наводне позајмице од 15.000 евра. Међутим, могући изостанак паритета између позајмице од 15.000 евра и новчаног износа од 1.500.000,00 динара који је фирма туженог уплатила фирми сада пок. ББ на име враћања овог дуга а према њиховом договору да испуњење ове обавезе буде извршено на овај начин, нема значај за закључак о постојању односно непостојању уговорног односа по основу уговора о зајму између сада пок. ББ и туженог. У време постизања договора о начину испуњења обавезе преко рачуна фирми, они су били пашенози (тадашња супруга туженог и сада тужила су сестре), док некакво “неслагање датума” у исказу тужиоца, суд није уочио. Напротив, у свом исказу сада пок. ББ, ранији тужилац, јасно је навео да је привредном суду тужба од стране привредног друштва туженог против привредног друштва сада пок. ББ, поднета након што се тужени развео од своје супруге, те да је он након тога поднео тужбу за враћање зајма. Тужба привредном суду поднета је, како је то првостепени суд утврдио а жалба не оспорава 21.02.2017. године, док је тужба у овом предмету поднета након тога 10.05.2017. године.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно

применио материјално право и то одредбе чланова 557, 558 и 562 ЗОО, које регулишу обавезе зајмодавца и зајмопримца по основу уговора о зајму, као и одредбу члана 262 ЗОО – општу одредбу о испуњењу обавезе, односно овлашћењу повериоца да од дужника захтева испуњење, те дужности дужника да испуни обавезу у свему како она гласи. Због свега наведеног, правилно је првостепени суд закључио да је тужени као зајмопримац у обавези да тужиљи као наследнику зајмодавца врати дуг по основу уговора о зајму, и то са затезном каматом коју тужени дугује због доцње, и то у складу са захтевом тужиоца почев од подношења тужбе применом одредбе члана 277 и 324 Закона о облигационим односима. С обзиром да је новчана обавеза гласила на плаћање у еврима, према одредби члана 395 ЗОО, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који је важио у тренутку испуњења обавезе. У том смислу, правилно је првостепени суд сагласно постављеном захтеву, обавезао туженог да новчани износ од 15.000 евра плати тужиљи у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Међутим, према одредби члана 5 Закона о затезној камати (“Службени гласник РС” бр. 119/2012), стопа затезне камате која се утврђује на начин прописан чланом 4 истог закона на износ дуга који гласе на евре, исплаћује се у динарима, па како захтев за исплату новчане обавезе у иностраној валути, садржи у себи захтев за исплату у динарима, другостепени суд је одлуку о исплати затезне камате због доцње преиначио, тако што је обавезао туженог да тужиљи затезну камату због доцње која се утврђује применом Закона о затезној камати, исплати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

Имајући у виду све напред наведено, другостепени суд је одлучио као у ставу првом и другом изреке применом одредби чланова 390 и 394 тачка 4 Закона о парничном поступку.

С обзиром да је првостепена пресуда преиначена у незнатном делу, само у погледу одлуке о исплати законске затезне камате у динарској противвредности, то преиначење није утицало на правилност одлуке о трошковима парничног поступка која је донета с обзиром на постигнут успех тужиље у спору, правилном применом одредби чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама. На досуђени новчани износ накнаде трошкова, с обзиром на постављен захтев, тужиљи је досуђена и законска затезна камата на основу одредбе члана 277 и 324 Закона о облигационим односима почев од дана извршности пресуде па до исплате.

С обзиром на незнатни успех туженог у поступку по жалби, тужени нема право на накнаду трошкова другостепеног поступка, због чега је његов захтев одбијен применом одредби члана 165 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Ирена Вуковић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**